

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

150
godina

**GRLIMO
VAS
GLAZBOM**

PLAVI CIKLUS

Petak / 12.2. / 19:30

Tvornica kulture - Šubićeva 2

IVAN REPUŠIĆ dirigent

Richard Wagner / Antonín Dvořák

Petak/12.2./19:30

Tvornica kulture - Šubićeva 2

150 godina

PLAVI CIKLUS

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
IVAN REPUŠIĆ dirigent

RICHARD WAGNER

Siegfriedova idila

22'

ANTONÍN DVOŘÁK

8. simfonija u G-duru, op. 88

38'

Allegro con brio

Adagio

Allegretto grazioso

Allegro ma non troppo

* Program će biti izveden bez pauze

IVAN REPUŠIĆ dirigent

Ivan Repušić (1978.) jedan je od najznačajnijih i najuspješnijih hrvatskih dirigenata mlađeg naraštaja, šef dirigent Orkestra Münchenskog radija, prvi stalni gost dirigent Njemačke opere u Berlinu i donedavni glavni glazbeni ravnatelj Državne opere Donje Saske u Hannoveru.

Profesionalni rad u njemačkim kulturnim ustanovama započeo je na funkciji prvog dirigenta Državne opere Donje Saske u Hannoveru (2010. – 2013.). Nakon debitantskog nastupa u Njemačkoj operi u Berlinu u produkciji Puccinijeve opere *La bohème* (2011.), imenovan je dirigentom te ugledne operne kuće (od sezone 2012./2013.) i u njoj od 2014. djeluje kao prvi stalni gost dirigent. Do danas je ostvario niz uspješnih opernih izvedbi, kao što su *Macbeth*, *Tosca*, *Turandot*, *La bohème*, *Evgenij Onjegin*, *Nabucco*, *Krabuljni ples*, *La traviata*, *Carmen*, *Čarobna frula*, *Lucia di Lammermoor*, *Tannhäuser* i dr. Bio je glavni glazbeni ravnatelj Državne opere u Hannoveru od 2016. do 2019. godine. Za to je vrijeme dirigirao brojnim premijernim opernim naslovima (*Saloma*, *Faustovo prokletstvo*, *Ukleti Holandez*, *Manon Lescaut*, *Aida...*) i simfonijskim koncertima. Kao šef dirigent Orkestra Münchenskog radija (MRO) od 2017. ravnao je nizom koncertnih produkcija opera (*Luisa Miller*, *Dva Foscarija*, *Attila*, *Lastavica*, *Ero s onoga svijeta...*) i orkestralnih djela. U suradnji s vodećim svjetskim

solistima, MRO-om i Zborom Bavarskog radija snimio je nekoliko nosača zvuka u izdanju vodećih europskih nakladničkih kuća BR-Klassik, Warner Classics i CPO.

Ravnao je brojnim uglednim orkestrima u Europi i šire: Orkestrom Njemačke opere u Berlinu, Simfonijskim orkestrom Berlinskog radija, Filharmonijskim orkestrom Sjevernonjemačkog radija u Hannoveru, Simfonijskim orkestrom *Giuseppe Verdi* iz Milana, Praškim simfonijskim orkestrom, Orkestrom Norveške nacionalne opere u Oslu, Bruxelleskom filharmonijom, Tokijskom filharmonijom, Slovenskom, Panonskom i Zagrebačkom filharmonijom i dr. Redovito gostuje na europskim festivalima i glasovitim pozornicama, među kojima se izdvajaju: dvorana Berlinske filharmonije, bečki Musikverein, berlinski Konzerthaus, Festspielhaus u Baden-Badenu, Münchenski Gasteig, Herkulesaal i Prinzregententheater, praška dvorana Smetana, dvorana Kultur- und Kongresszentrum u Luzernu, festival *Verdi* u Parmi i dr. Repušić često nastupa u brojnim uglednim njemačkim opernim kućama kao što su Hamburška državna opera (*Ljubavni napitak*, *Rigoletto*, *La bohème*, *Tosca*), dresdenska Semperopera (*Čarobna frula*, *La traviata*, *Simon Boccanegra*, *Macbeth*, *Tosca*), Komična opera u Berlinu (*Rigoletto*, *La traviata*), Aalto Musiktheater u Essenu (*Falstaff*) itd. Od nadolazećih dirigentskih angažmana valja istaknuti gostovanje u Njemačkoj operi u Berlinu (*Ukleti Holandez*, *La Gioconda*, *Falstaff*), novu produkciju opere *Turandot* u dresdenskoj Semperoperi, koncertne izvedbe opera *Lombardijci* i *Le Villi* s MRO-om, turneje s Dianom Damrau te koncerte sa Simfonijskim orkestrom Berlinskog radija, Bremenskom filharmonijom i dr.

Dirigiranje je studirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasama Igora Gjadrova i Vjekoslava Šuteja. Usavršavao se kod uglednih dirigenata poput Jorme Panule, Gianluigija Gelmettija, Kazushija Onoa i Donalda Runniclesa. Profesionalnu karijeru započeo je u Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu (2002.) gdje je obnašao funkcije šefa dirigenta i ravnatelja Opere (2006. - 2009.). Tada je ravnao brojnim izvedbama talijanskoga, francuskog, ruskog i hrvatskog opernog repertoara

(G. Verdi: *Don Carlos*, *Aida*, *Simon Boccanegra*, *Trubadur*, *Nabucco*; G. Puccini: *Sestra Angelica*, *Gianni Schicchi*, *Manon Lescaut*, *La bohème*; P. I. Čajkovski: *Evgenij Onjegin*; Ch. Gounod: *Faust*; G. Donizetti: *Lucia di Lammermoor*, *Ljubavni napitak*; G. Rossini: *Seviljski brijač*; R. Leoncavallo: *I Pagliacci*; J. Gotovac: *Ero s onoga svijeta*; J. Hätze: *Povratak i dr.*). Djelovao je kao ravnatelj glazbenog programa dvaju uglednih hrvatskih glazbenih festivala: Splitskoga ljeta (2006. - 2009.) i Dubrovačkih ljetnih igara (2010. - 2012.). Od 2005. godine surađuje sa Zadarskim komornim orkestrom u svojstvu šefa dirigenta. Uz dirigentske obveze bio je posvećen i pedagoškom radu na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu (2004. - 2016.) gdje je stekao zvanje izvanrednog profesora. Za umjetnička postignuća nagrađen je brojnim značajnim hrvatskim priznanjima, među kojima su *Vladimir Nazor*, *Vatroslav Lisinski*, *Milka Trnina*, *Orlando*, Nagrada Grada Zadra i dr.

150 godi ina

RICHARD WAGNER

Siegfriedova idila

Cosima Wagner u dnevniku u nedjelju, 25. prosinca 1870. godine: "O danu za nama, djeco moja draga, ne mogu naći riječi - za ono što ćutim, kako se osjećam, ništa, ništa, ništa! Prepričat ću vam zato, kratko i jednostavno, samo ono što se danas doista zbilo.

Kad sam se probudila, čula sam zvuk koji je rastao sve glasnije i glasnije, nije to bio san, glazba je svirala, ali samo kakva glazba! Kad je utihnula, R. mi je pristupio s petero djece i pružio mi u ruke partituru njegova 'simfonijskog rođendanskog poklona'. Bila sam u suzama, ali su u suzama bili i svi drugi ukućani; R. je postavio orkestar na stepenište i tako zauvijek posvetio naš dom u Tribschenu! *Tribschenska idila* - tako je djelo dobilo svoje ime.

U podne je stigao dr. Sulzer, sigurno najvažniji R.-ov prijatelj! Nakon doručka orkestar se ponovno okupio i *Idila* je zazvučala sada u prizemlju, dirnuvši nas vrlo duboko (grofica B. također je prisustvovala na moj poziv); slijedila je svadbena koračnica iz *Lohengrina*, potom Beethovenov Septet te, za kraj, još jednom djelo kojega se neću moći naslušati!

Sad napokon razumijem zašto je R. u posljednje vrijeme stalno nešto radio u tajnosti, zašto je dragi Richter vježbao trubu (Siegfriedovu temu odsvirao je sjajno, a trubu je naučio svirati posebno za tu prigodu), zbog čega je prethodnih dana morao trpjeti moje neprekidne prijekore.

Daj mi da sad umrem, uzviknula sam R.-u. Lakše bi bilo umrijeti za mene, nego živjeti sa mnom, odgovorio je."

R. je bio Cosimin ljubljani **Richard Wagner** (1813. - 1883.), dvoje od petero djece bila su Cosimina djeca iz prvog braka s velikim dirigentom Hansom von Bülowom, a preostalo troje rodilo se prije udaje za Wagnera 25. kolovoza 1870. godine, dobivši imena prema junacima iz skladateljevih opera: petogodišnja Izolda, trogodišnja Eva i godinu-i-pol stari Siegfried. Djelo je skladano za izvedbu petnaestak glazbenika na stubištu njihova doma u Tribschenu, predjelu Luzerna u kojemu su Cosima i Richard 1866. našli svoj dom. Izvedbu je potajno uvježbao dirigent Hans Richter, koji je za tu prigodu naučio odsvirati dvanaest taktova sola na trubi.

Skladba je trebala odraziti Wagnerovo oduševljenje novopečenim brakom (i olakšanje nakon godina neizvjesnosti i skandala), dugo iščekivano rođenje sina Siegfrieda, vječnu ljubav prema Cosimi, kao i rad na operi *Siegfried*, trećoj u tetralogiji *Prstena Nibelunga*, kao najvećem umjetničkom pothvatu cjelokupne Wagnerove karijere.

"Tribschenska idila s Fidijevom ptičjom pjesmom i narančastim izlaskom sunca", napisao je Wagner na naslovnici partiture, "predstavljena u obliku simfonijskog rođendanskog dara njegovoj Cosimi od njezina Richarda", 1870.". Fidi je bio nadimak za malog Siegfrieda, a njegova "ptičja pjesma" bila je tema na trubi koju je prema kraju skladbe izveo Hans Richter. Temu je Wagner zapisao dan nakon Fidijeva rođenja; malena ptica počela je pjevati s prvim zrakama sunca, negdje oko četiri izjutra, u vrijeme kada se *Siegfried* rodio. Narančasti izlazak sunca ("čudesno lijep, vatreno sjajan", zapisala je Cosima) odnosio se na igru svjetlosti na zidu sobe na dan Siegfriedova rođenja.

Prva tema javlja se i u trećem činu *Siegfrieda*, druga, uvedena u oboi, intimna je uspavanka koju je Wagner zabilježio na Silvestrovo 1868. godine.

ANTONÍN DVOŘÁK

8. simfonija u G-duru, op. 88

"Imao je vlastiti vrt u Vysokoj, koji je volio 'kao božju umjetnost', a usto i polja i šume kojima je rado lutao... To su bili prostori dobrodošloga bijega, koji su mu donosili ne samo mir i novu snagu, već i radosno nadahnuće za nova ostvarenja. U združenosti s Prirodom, u harmoniji njenih glasova i pulsirajućih ritmova njena života, u ljepoti njenih promjenjivih ambijenata i prizora, njegove su misli postajale slobodnije... Tu je apsorbirao pjesničke doživljaje i raspoloženja, tu je slavio život i tugovao u njegovoj neumitnoj prolaznosti, tu se prepuštao filozofskim razmišljanjima o postojanju i smislu međuodnosa Prirode i života" - ovako je Otakar Šourek opisivao odnos **Antonína Dvořáka** (1841. - 1904.) i prirode. Provođeci ljetne mjesece s obitelji u slikovitoj Vysokoj, skladatelj se osjećao "odsječen od svijeta... ne mareći ni za što... uživajući u ljepotama božje prirode", kako je sam zabilježio.

U takvom nadahnuću, u kolovozu 1889. započeo je "drukčiju od svih mojih simfonija". Praizvedbom 2. veljače 1890. u Pragu, uz Orkestar Narodnog kazališta, ravnao je sam, a djelo je posvetio činu promocije na mjesto člana Češke akademije znanosti i umjetnosti.

Za manje od mjesec dana *Osmu* je predstavio i publici Londonskoga filharmonijskog društva - na sveopće oduševljenje, a ponovio i u lipnju 1891. na svečanom koncertu u povodu dodjele počasnog doktorata, što ga je primio od Sveučilišta Cambridge (nakon čega je zapisao: "Slava je prilično zastrašujuća"). Ubrzo je, već 1893., *Osmu* prešla i u Novi svijet, gdje ju je Dvořák, pred nekih osam tisuća slušatelja i uz orkestar od stotinu i četrnaest članova (!), izveo na Češkom danu u sklopu Svjetske izložbe u Chicagu.

To što se *Osmu* ponekad naziva i *Engleskom*, nema veze s njenim sadržajem. Ali zato ima sa svađom između Dvořáka i njegova stalnog izdavača Fritza Simrocka. Dvořák, naime, nije bio zadovoljan niskim honorarom koji mu je Simrock ponudio za prethodnu, *Sedmu simfoniju*; posrijedi je bilo tri tisuće maraka, petina cijene koju bi Simrock isplatio Johannesu Brahmsu te polovica onoga što je očekivao sam Dvořák. Za *Osmu* mu je ponudio još manje - bijednih tisuću maraka. Dvořák je Simrockovu ponudu smatrao velikom uvredom. *Osmu* je tada ponudio londonskom *Novelli*, koji je objavio i *Osmu* i velebni skladatelj *Rekvijem* - ignorirajući čak i ugovor sa Simrockom iz 1879. koji je još uvijek bio na snazi. Strasti su se kasnije ipak primirile i Dvořák se vratio Simrocku.

Želeći skladati "drukčiju od svih (svojih) simfonija, a glazbeni sadržaj oblikovati na novi način", Dvořák se u *Osmoj* jasno odmaknuo od najvećeg uzora, Johannes Brahmisa (snažno, s druge strane, prisutnog u njegovim prethodnim simfonijama, *Šestoj* i *Sedmoj*). Čini se da je u tome i uspio, kada je veliki češki dirigent Rafael Kubelik, uvježbavajući uvodne fanfare finalnoga stavka, poručio orkestru: "Gospodo, u Češkoj trube nikad ne zovu na bitku - one uvijek pozivaju na ples". A to "novo oblikovanje glazbenog sadržaja" svojim je

nerazumijevanjem potvrdio i sam Brahms, o *Osmoj* zabilježivši: "Ovdje se melje previše fragmentarnih i sporednih ideja. Sve je s ukusom izvagano, glazbeno nadahnuto i lijepo - ali nema pravog sadržaja".

"Množina i raznolikost glazbenih ideja je zapanjujuća", zaključuje iz današnje perspektive autor u novome *Groveu*. "Imitacije prirodnih zvukova, pastoralne teme, signali, fanfare, sugestije na pogrebni marš i idiom korala... Sonatna forma slobodno je primijenjena te daje prostor više rapsodijskom tretmanu ideja, ali je glazbeno jedinstvo zadržano međudnosom melodijskih motiva, a prije svega ritamskim strukturama. U pogledu poboljšanja glazbenog jezika, kao i oslobođenja formalne strukture, *Osmi* prvi puta u jednom velikom Dvořákovom instrumentalnom djelu odražava novi poetski element njegove glazbe nakon proljeća 1889.". A njega je, toga "novog poetskog elementa", bio itekako svjestan i sam Dvořák, kada je u to vrijeme pisao prijatelju Emanuelu Chváli: "Postao sam i pjesnik, onoliko koliko sam dosad bio samo muzičar".

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA / www.gad.hr

150 godina
1917-2017

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

VIOLINE I. Sidonija Lebar, koncertna majstorica, Dunja Bontek **, Saša Borčić Reba, Marija Bašić, Ana Slavica, Teodora Sucala Matei, Odette Cavaliere, Davide Albanese, Neven Manzoni, Ivan Finta

VIOLINE II. Ana Paula Knapić-Franković*, Val Bakrač**, Mirela Đepina Finta, Margareta Ugrin, Dragana Tomić, Iva Kralj, Branimir Vagroš, Ištok Tomislav

VIOLE Dragan Rucner*, Krešimir Ferenčina**, Magda Škaramuca, Tajana Škorić, Pavla Kovač, Asja Frank Peričić

VIOLOŃČELA Smiljan Mrčela*, Vinko Rucner**, Dora Kuzmin Maković, Janko Franković

KONTRABASI Mimi Marijanović Gonski*, Darko Krešić**, Borna Dejanović

FLAUTE Ana Batinica*, Dani Bošnjak

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Vittoria Palumbo

KLARINETI Mario Fabijanić*, Dunja Paprić

FAGOTI Matko Smolčić*, Vasko Lukas

ROGOVI Viktor Kirčenkov*, Daniel Molnar, Lenart Istenić, Nikola Jarki

TRUBE Marin Zokić*, Dario Cepić

TROMBONI Antonio Janković*, Marin Rabadan, Ivan Mučić

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Ema Krešić

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

JutarnjiLIST

VIJENAC

START

SPONZORI

WIENER
OSIGURANJE
VIENNA INSURANCE GROUP

BCC
services

ZAGREB
MUSIC

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

SEZONA 2020/2021

150
godina

GRLIMO
VAS
GLAZBOM

25.02./HNK/20:30

Svečani koncert 150. godišnjice

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
DAWID RUNTZ *dirigent*

150 godina
ZGF

www.zgf.hr